

SOSYAL BİLİMLER-1 TESTİ (Sos-1)

1. Bu testte sırasıyla,

Tarih	(1-13)
Coğrafya	(14-23)
Felsefe	(24-30)

ile ilgili 30 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler-1 Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Tarihte, sürekli görülen hiçbir şey değişikliğin etkisinden kurtulamaz. Ne kadar birdenbire ve şiddetli olursa olsun hiçbir değişiklik de dün ile bugün arasındaki sürekliliği bozamaz.

Yalnız bu görüşe dayanarak,

- Tarih kanıtlayabildiği olayları anlatır.
- Tarihte hiçbir olay aynen tekrarlanmaz.
- Tarihî bir olay, kendinden sonraki tarihî olayı etkiler.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

2. Hz. Muhammed'in ölümü üzerine Arabistan'ın çeşitli bölgelerinde ayaklanmalar çıkmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu ayaklanmaların çıkmasında etkili olduğu savunulamaz?

- İslamiyetin tam olarak yerleşmemiş olması
- Kabilecilik anlayışına bağlı olan halkın devlet örgütlenmesinin dışında kalmak istemesi
- Devlet başkanının değişmesi
- Halkın, devlete ödemek zorunda olduğu zekât vergisine karşı çıkması
- Kur'an'ın bütün ayet ve surelerinin bir araya getirilip toplanmamış olması

3. Ticaret yollarından biri olan İpek Yolu'nun tarih boyunca farklı güzergâhlar izlemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu savunulabilir?

- Egemen güçlerin değişmesinin
- Kabileler arasında kültür farklılıkları olmasının
- İpeğin ticari bir değişim aracı olarak kullanılmasının
- Ticari malların Avrupa'ya götürülmesinin
- Kervan ticareti yapılmasının

4. XIX. yüzyıl sonlarına kadar Osmanlı tarihçileri İslamiyetten önceki Türk tarihiyle ilgilenmemişlerdir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinin gecikmesinde etkili olduğu savunulabilir?

- Türk milliyetçiliğinin uyanması
- İmparatorluğun bünyesindeki çeşitli toplumların milliyetçilik akımından etkilenmesi
- Çeşitli alanlarda ıslahat yapılması
- Avrupa'nın üstünlüğünün kabul edilmesi
- Osmanlı Devleti'nin toprak kaybetmesi

Diğer sayfaya geçiniz.

5. Osmanlı Devleti'nin egemen olduğu topraklar üzerinde dili, dini, gelenekleri birbirinden farklı uluslar yaşamış ve bunların ulusal niteliklerini değiştiren bir politika izlenmemiştir.

Böyle bir tutumun,

- I. Osmanlı Devleti'ni yıkmak isteyen devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine karışması,
- II. Osmanlı ülkesinde yaşayan azınlıkların bağımsızlık kazanması,
- III. Osmanlı Devleti'nin teokratik yapısının korunması

durumlarından hangilerini kolaylaştırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

6. Türkiye'de 1945 yılına kadar uygulanan iki dereceli seçim sistemine göre, önce milletvekillerini seçecek olan ikinci seçmenler belirleniyor, onlar da milletvekillerini seçiyorlardı. 1946 yılından itibaren uygulanan tek dereceli seçim sistemine göre ise halk, milletvekillerini kendisi seçmektedir.

Buna göre, iki dereceli seçim sisteminden tek dereceli seçim sistemine geçilmesindeki amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu savunulabilir?

- A) Seçimlerin güven altında yapılmasını sağlamak
- B) Hakların doğrudan kullanılmasını sağlamak
- C) Meclisi oluşturan milletvekili sayısını artırmak
- D) Meclisten yasaların çıkmasını çabuklaştırmak
- E) Hükümetlerin güvenoyu almasını kolaylaştırmak

7. Atatürk Erzurum Kongresi sırasında, "Anadolu, savunmasıyla yalnızca kendi hayatıyla ilgili görevi yerine getirmiyor, belki bütün Doğu'ya yönelik saldırılara set çekiyor." demiştir.

Atatürk'ün bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurguladığı savunulabilir?

- A) Anadolu savunmasının işgallerin hemen ardından milis güçleriyle başladığını
- B) Sömürgeciliğe karşı koymanın, hedef olabilecek diğer ülkeleri de koruyucu etkilerinin olduğunu
- C) Anadolu savunmasının dünyada pek çok örneğinin bulunduğunu
- D) Uluslar arasında siyasi, ekonomik ve askerî ilişkilerin giderek önemini azaldığını
- E) Sömürgecilik hareketlerinin yeni başlamış olduğunu

8. Dokuzuncu Ordu Müfettişi göreviyle Havza'da bulunan Mustafa Kemal, kendisine bağlı komutanlıklar ve valiliklerden; sadrazam ve hatta padişaha, Paris Barış Konferansı'na gidecek delegelerin ulusun tam bağımsızlığı ve yurttan çoğunluğun azınlıklara feda edilmesinin ilkelerini savunacak kişiler olması gerektiğini belirten telgraflar çekilmesini istemiştir.

Mustafa Kemal'in bu tutumu aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Mustafa Kemal'in, yetkileri çerçevesinde hareket ettiğinin
- B) Mustafa Kemal'in, yetkileriyle ilgili talimatı kendisinin yazdığının
- C) İstanbul Hükümetinin ulusal çıkarları koruyamayacağından endişe edildiğinin
- D) Milletin padişaha bağlılığından çekinildiğinin
- E) Tüm vali ve komutanların Mustafa Kemal'i desteklemek zorunda olduğunun

Diğer sayfaya geçiniz.

9. Sovyet Rusya'nın Kurtuluş Savaşı'nda Türk millî mücadelesini desteklemesinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) TBMM'nin halkçılığı temel alması
- B) Sovyet Rusya'nın, Boğazların Anlaşma Devletlerinin eline geçmesinden endişe duyması
- C) Sovyet Rusya'nın kendi rejimini pekiştirmek istemesi
- D) Anlaşma Devletlerinin TBMM Hükümetini Londra Konferansı'na çağırması
- E) İngilizlerin desteğiyle Kafkaslarda, Kafkas Cumhuriyetlerinin kurulması

10. Anlaşma Devletlerinin Lozan'da toplanacak konferansa TBMM Hükümeti ile birlikte İstanbul Hükümeti'ni de çağırması üzerine, TBMM Hükümeti Anlaşma Devletlerine, konferansta İstanbul Hükümeti temsil edilirse konferansa katılmayacağını bildirmiştir.

TBMM Hükümetinin bu yolla aşağıdakilerden hangisini engellemek istediği savunulabilir?

- A) Anlaşma Devletlerinin İstanbul Hükümetini tanımayı sürdürmesini
- B) Barış görüşmelerine ara verilmesini
- C) Anlaşma Devletlerinin TBMM Hükümetini yalnız bırakmasını
- D) Anlaşma Devletlerinin birlikte hareket etmesini
- E) İstanbul Hükümetinin bazı üyelerini değiştirmeden konferansa katılmasını

11. Medreselerin kapatılmasının aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırdığı savunulabilir?

- A) Saltanatın kaldırılmasını
- B) Cumhuriyetin ilan edilmesini
- C) Yabancı okullarının açılmasını
- D) Eğitim ve öğretimin ulusallaştırılmasını
- E) Yeni bir anayasa hazırlanmasını

12. Aşağıdakilerden hangisinin Türk milletinin batılı ülkelerle ortak yaşaması ve çalışmasında kolaylık sağladığı savunulamaz?

- A) Uluslararası rakamların kabul edilmesi
- B) Hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması
- C) Türk dilinin yabancı kelimelerden arındırılması
- D) Arşın, endaze yerine metre; okka yerine kilogram birimlerinin kullanılması
- E) Hicri takvim yerine milladi takvimin kullanılması

13. İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden bu yana geçen süre içinde teknolojiye meydana gelen gelişmenin, İkinci Dünya Savaşı öncesiyle karşılaştırıldığında çok hızlı olduğu görülmüştür.

Teknolojik gelişme hızındaki bu artışta,

- I. ham madde gereksiniminin azalması,
- II. bilimin ilerlemesi ve bilgi birikiminin artması,
- III. sanayileşmenin hızlanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

Diğer sayfaya geçiniz.

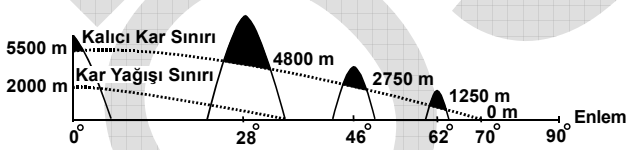
14. Aşağıdakilerden hangisi, Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönmesinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Yerel saat farklarının ortaya çıkması
- B) Okyanus akıntılarının yönlerinde sapmalar olması
- C) Ay ve Güneş tutulmalarının olması
- D) Güneş ışınlarının düşme açılarının değişmesi
- E) Gece ve gündüzün belirli bir düzen içerisinde birbirini ardınca oluşması

15. Bir akarsu, yatağını hem derine hem de kaynağına doğru aşındırıyorsa bu akarsuyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) Kol sayısında artış olmaktadır.
- B) Taşıdığı yük miktarı artmıştır.
- C) Boyu uzamaktadır.
- D) Denge profiline ulaşmıştır.
- E) Yatağı genişlemiştir.

16. Aşağıdaki şekilde, Kuzey Yarımküre'deki kalıcı karlar ve kar yağışlarının alt sınırları enlemlere göre verilmiştir.

Yalnızca şekildeki bilgilere dayanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

- A) 30° enleminden 70° enlemine gittikçe kar yağışlı gün sayısı artmaktadır.
- B) Ekvatorda ortalama 2000 metreden yüksek yerlerde kar yağışı görülebilir.
- C) Kalıcı kar sınırı 70° enleminde deniz seviyesine inmektedir.
- D) Kalıcı kar sınırı, dağların güney yamaçlarında kuzey yamacına göre daha yüksektir.
- E) 30° enlemi civarında, kar yağışı sınırı deniz seviyesine inmektedir.

17. Yerküre üzerindeki K, L, M, N noktalarıyla ilgili olarak şu bilgiler verilmiştir:

- K ve L "x" paraleli üzerinde, M ve N "y" paraleli üzerinde yer almaktadır.
- K ve L arasındaki mesafeyle M ve N arasındaki mesafe birbirine eşittir.
- K ve L arasındaki yerel saat farkı M ve N arasındaki yerel saat farkından daha fazladır.

Buna göre, K, L, M, N noktalarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi kesin olarak doğrudur?

- A) K ve M noktaları başlangıç meridyeninin doğusunda yer almaktadır.
- B) M ve N noktaları ekvatora K ve L noktalarından daha yakındır.
- C) L ve N noktaları aynı meridyen üzerindedir.
- D) K ve L noktaları Kuzey Yarımküre'de, M ve N noktaları Güney Yarımküre'dedir.
- E) M ve N noktalarında gündüz uzunlukları yıl boyunca K ve L noktalarından daha kısadır.

18. Aşağıda, dört farklı iklim tipinin özellikleri verilmiştir.

- Bütün yıl yağışlı ve sıcaklık daima 20°C'nin üzerinde
- Her mevsim yağışlı, kışlar ılık, yazlar serin
- Yıllık yağış miktarı 250 mm'nin altında, sıcak ve kurak
- Sıcaklık daima 0°C'nin altında, çok soğuk ve kurak

Aşağıdakilerden hangisi bu iklim tiplerinden biri değildir?

- A) Okyanusal iklim
- B) Ekvatorial iklim
- C) Muson iklimi
- D) Çöl iklimi
- E) Kutup iklimi

Diğer sayfaya geçiniz.

19. Aşağıdakilerden hangisi Doğu Karadeniz Bölümü'nde yükseltinin fazla olmasının sonuçlarından biri değildir?

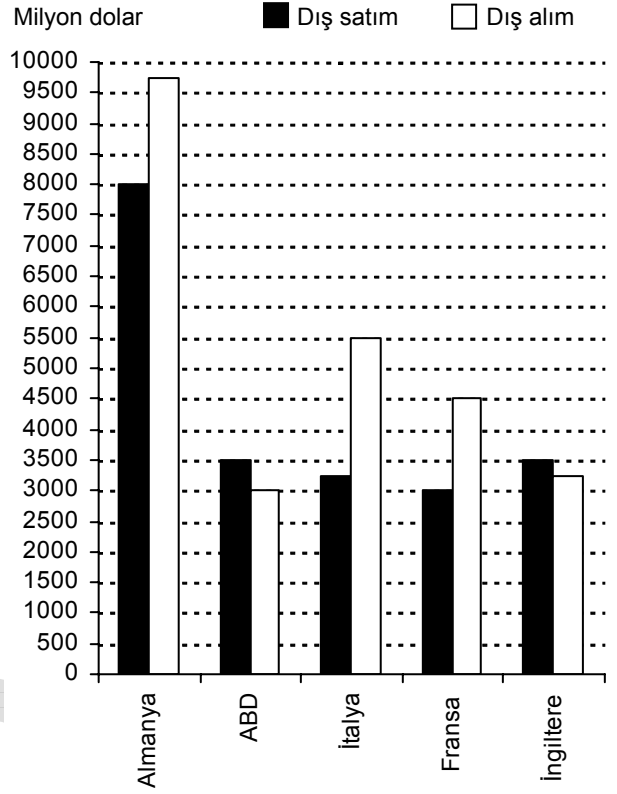
- A) Kıyı kesiminde nüfus yoğunluğunun fazla olması
- B) Akarsu yatak eğimlerinin fazla olması
- C) Yaylacılığın gelişmiş olması
- D) Buzul göllerinin bulunması
- E) Fındık tarımının yaygın olarak yapılması

20. İnsanların etkinliklerinden kaynaklanan ve sera etkisi yapan gazların atmosferdeki oranının artmasıyla ortaya çıkan küresel ısınmanın iklimi etkileyeceği düşünülmektedir. Son yıllarda, kutuplardaki buzullarda gözlenen erimeler, çatlama ve kopmalar küresel ısınmanın birer sonucu olarak görülmektedir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olması beklenmez?

- A) Kurak bölgelerin genişlemesi
- B) Deniz ve okyanuslarda su seviyesinin yükselmesi
- C) Yer altı sularının azalması
- D) Volkanik etkinliklerin artması
- E) Bitki örtüsünün değişmesi

21. Aşağıdaki grafik 2003 yılında Türkiye'nin beş ülke ile yaptığı ticaretle ilgili dış satım gelirleri ve dış alım giderlerini göstermektedir.

Grafikteki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) ABD ve İngiltere'ye yapılan dış satım bu ülkelerden yapılan dış alımdan fazladır.
- B) Beş ülke içinde en fazla dış ticaret Almanya'yla yapılmaktadır.
- C) İngiltere ve İtalya'ya yapılan dış satım toplamı Almanya'ya yapılan dış satımdan azdır.
- D) En az dış satım yapılan ülke Fransa'dır.
- E) Almanya'ya yapılan dış satım ile bu ülkeden yapılan dış alım arasındaki fark diğer ülkelerinkinden fazladır.

Diğer sayfaya geçiniz.

22. X ve Y bölgelerinin yüz ölçümleri ve tarımda çalışanların sayısı birbirine yakındır. Ancak, Y bölgesinin tarımsal nüfus yoğunluğu X bölgesinden fazladır.

Bu bilgiler, Y bölgesiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varmak için yeterlidir?

- A) Ekili dikili alanlar daha azdır.
B) Birim alandan alınan ürün daha fazladır.
C) Tarımdan elde edilen gelir daha yüksektir.
D) Tarımsal ürün çeşidi daha fazladır.
E) Tarıma dayalı endüstri gelişmiştir.

23. Aşağıda, gelişme düzeyleri farklı olan iki ülkenin yaş gruplarını gösteren bir tablo verilmiştir.

Yaş grubu	I. ÜLKE		II. ÜLKE	
	Kadın (milyon kişi)	Erkek (milyon kişi)	Kadın (milyon kişi)	Erkek (milyon kişi)
0-14	21	20	14	13
15-64	35	36	38	40
65+	4	2	8	5

Yalnızca tablodaki bilgilerden yararlanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İki ülkede de kadın nüfusu erkek nüfusundan azdır.
B) İki ülkede de 15-64 yaş grubundaki erkeklerin sayısı kadınlardan fazladır.
C) I. ülkede 15 yaşın altındaki kişi sayısı II. ülkedenkinden azdır.
D) II. ülkede 65 yaş üzerindeki kişilerin ülke nüfusu içindeki payı I. ülkedenkinden azdır.
E) I. ülkede 0-14 yaş grubundakilerin ülke nüfusu içindeki payı II. ülkedenkinden azdır.

24. Başkalarının dertlerini inceleyip kendi dertlerini bilmeyen bilginlerle, çalgılarını akort etmesini bilip de yaşayırlarını akort etmeyi bilmeyen müzikkilerle, adalatten söz etmeyi öğrenip adaletli davranmayanlarla alay edermiş Kral Dionysius.

Bu parçada Kral Dionysius'un alay ettiği belirtilen kişilerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgilerinin yetersizliği
B) Olaylara farklı açılardan bakmamaları
C) Bildiklerini yaşama uyarlamamaları
D) Öznel olmaları
E) Olduklarından farklı görünmeleri

25. Öklid MÖ 323-285 yılları arasında İskenderiye'de yaşamıştır ve hâlâ yaşamaktadır. Çünkü adı geometriyle özdeşleşmiştir. Öklid'in başına gelen, adı bir şeyin adıyla özdeşleşen herkesin başına gelmiştir: O şey tanınır, fakat kişinin kendisi unutulur. Jileti herkes bilir. Ama onu icat eden Gillette'i (Jilet'i) kimse bilmez.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilimsel ürünler yaratıcısından ayrı varlık alanı kazanır.
B) Bazı bilgiler herkes tarafından bilinir.
C) Bilimsel bilgileri anlamak için bilginleri tanımak gerekir.
D) Bilimsel bilgiler doğruluğu test edilmiş bilgilerdir.
E) Bilimsel bilgiler uygulanabilir bilgilerdir.

26. Yaptığı iyiliği başkaları duysun diye, kendine daha fazla değer verilsin diye yapan veya doğruluğu dillerde dolaşmak koşuluyla doğru olan adamdan pek hayır gelmez. Oysa sanıyorum Ahmet birçok onurlu iş gördü. Fakat şimdiye kadar bu işleri o kadar gizli tuttu ki onlardan söz etmiyorsam suç benim değildir. Ahmet'i erdemli kılan parlak görünmek isteği değil, parlak işler görmesidir.

Bu parçaya göre, iyi işler yapan birinin erdemli olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) İyi olarak anılmasına
B) Gösterişten sakınmasına
C) Vicdanen rahat olmasına
D) "İyi"yi istemesine
E) Doğru adam olmasına

Diğer sayfaya geçiniz.

27.

- Ressam sadece resim yapar, kendi düşüncelerini resme yapıştırılmaz.
- Sanatçı eserini gerçekleştirmesindeki niyetiyle değil, yalnızca gerçekleştirdiği eserin niteliğiyle övgüyü hak eder.

Bu iki yargıdan çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçının görevi toplumu aydınlatmaktır.
- B) Sanatçı yaşadığı kültürün etkisindedir.
- C) Sanatta önemli olan, sanat eserinin kendisidir.
- D) Her izleyici sanat eserini kendine göre yorumlar.
- E) Sanatçının niyeti, sanat eserinin niteliğini belirler.

28.

Demokritos, sofrasına gelen incirleri yerken bir bal kokusu almış ve hemen bir araştırmaya başlamış kafasında; o güne dek incirlerden almadığı bu koku nereden gelebilir, diye. Merakını gidermek için, incirlerin toplandığı yeri görmeye gitmek istemiş. Sofradan niçin kalktığını anlayan hizmetçi kadın gülmüş: "Boşuna zaman kaybetmeyin, incirleri bal çanağına koymuştum toplarken." demiş. Demokritos'un canı sıkılmış bu araştırma fırsatını kaçırdığı, bir merak konusu elinden alındığı için. "Hadi be sen de." demiş hizmetçi kadına, "Keyfimi kaçırdın ama ben yine de bal kokusu incirde kendiliğinden varmış gibi nedenini araştıracağım." Demokritos'un bu yaklaşımı birçok bilim adamı ve filozofta vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada bilim adamı ve filozoflarda var olduğu söylenen yaklaşıma ters düşer?

- A) Olaylara diğer insanlardan farklı bakma
- B) Her şeyin nedenini sorma
- C) Araştırmaktan hoşlanma
- D) Merak duygusunu canlı tutma
- E) Başkalarının düşüncelerini benimseme

29.

İmmanuel Kant "Gelecekte Bilim Olarak Ortaya Çıkabilecek Her Metafiziğe Önsöz" adlı yapıtında, metafiziği uğraşmaya değer bulan herkesi "Acaba metafizik gibi bir şey hiç olanaklı mıdır?" sorusunu sormasının zorunlu olduğuna ikna etmeyi amaçladığını söyler. "Eğer metafizik bir bilimse, nasıl oluyor da diğer bilimler gibi genel ve sürekli onay kazanmıyor? Yok, değilse, nasıl oluyor da bilim kisvesi altında, durmadan böbürlenerek insanın anlama yetisini oyuyor? Ayrıca diğer bilimler ilerlediği halde o hep aynı yerde dönüp duruyor." diye devam eder.

Parçaya göre, Kant'ın metafiziğe yaklaşımının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Bilimle eş değer görme
- B) Reddetme
- C) Sorgusuz sualsiz benimseme
- D) Eleştirel olma
- E) Sistemli olmasını sağlama

30.

Ben olmayınca bu güller, bu serviler yok
Güzel gözler, tatlı diller yok
Sabahlar, akşamlar, sevinçler, tasalar yok
Ben düşündükçe var dünya, ben yoksam o da yok

Bu dördük, varlık felsefesinde öne sürülen aşağıdaki görüşlerden hangisini desteklemektedir?

- A) Dış dünya bireyden bağımsız olarak vardır.
- B) "Varlık"ın varlığı onu düşünen bireye bağlıdır.
- C) Bazı şeylerin varlığı somuttur.
- D) Soyut varlıklar düşünülebilir varlıklardır.
- E) Sevgi her şeyi var kılar.

SOSYAL BİLİMLER-1 TESTİ BİTTİ.